

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032
postmottak@kd.dep.no

Kommentarer til:
Høring- forslag til endring i opplæringsloven og privatskoleloven

Oslo Håndverks- og Industriforening er ikke invitert som høringsinstans, men vi vil gjerne komme med noen merknader til Høringsnotatet.

Om høringsnotatet

Under kapittel 2 Kompetansekrav for undervisning, punkt 2.1 Bakgrunn for forslaget, viser Kunnskapsdepartementet til St.meld.nr 31. I Stortingsmeldingen går det fram at læreren er den faktoren som påvirker elevenes læring, mestring og gjennomføring sterkest, både direkte og mer indirekte. Læreren må ha god faglig og metodisk kompetanse. God fagbakgrunn er nødvendig for å kunne motivere og formidle kunnskap med tyngde, trygghet og entusiasme. En studie av norske lærere finner også at det er en sammenheng mellom lærernes formelle kompetanse og elevresultater. Oslo Håndverks- og Industriforening er veldig opptatt av faglærernes kompetanse. En faglærer har som regel et fag- eller svennebrev ved ansettelsen. Etter flere år som faglærer er det viktig å se på denne kompetansen på nytt. Hvis faglæreren ikke holder seg oppdatert i faget, for eksempel i forhold til nye materialer, nye verktøy og nye teknikker, har læreren ikke lenger kompetansen som kreves.

Og da kommer vi til et av tiltakene vi brenner for:

Hospitering

Hospitering i næringslivet – noen dager per år – er meget viktig for å opprettholde faglærerens kompetanse. Fafo la fram en rapport om omfanget og betingelsene for gjennomføringen av vellykkede hospiteringsordninger for lærere og instruktører innen bygg- og anleggsteknikk 22. april 2010. Under presentasjonen ble det trukket fram at de gode lærerne hospiterer i næringslivet, men det finnes lærere som aldri hospiterer og som har liten kontakt med faget sitt. Under diskusjonen kom det også fram, at man siden 70-tallet har jobbet for hospitering som en frivillig ordning. Oslo Håndverks- og Industriforening mener det nå er på tide med et krav til faglærere om hospitering.

Nesten overalt ellers i arbeidslivet er det et krav til de ansatte å oppdatere kompetanse for å kunne være i stand til å gjøre jobben sin. En arbeidstaker

som i løpet av de siste 20 årene ikke har tilegnet seg datakompetanse er stort sett ubrukelig i arbeidslivet. Mens en faglærer som ikke har vært i kontakt med utviklingen i faget sitt på 20 år, fortsatt kan undervise elever som skal ut i en moderne lærebedrift. Vi mener det ikke blir gjort nok i klasserommet for å legge til rette for god undervisning og forberede elever til overgangen fra skole til bedrift. Vårt forslag om å sette krav til at lærere hospiterer i næringslivet og instruktører fra næringslivet hospiterer i skolen, vil legge til rette for en bedre forståelse av hverandres situasjon og mulighet for samarbeid hos alle parter. De håndverksbedriftene vi har hatt kontakt med har som regel ingen motforestillinger mot å ta i mot en faglærer som vil "skyggejobbe" i bedriften.

Vi mener det er bra at det er krav om pedagogisk utdanning og at en faglærer tilegner seg en god metode for undervisningen, men forundrer oss over at kompetansen i faget ikke vektlegges i tilsvarende grad. Det hjelper ikke med en god metode, dersom det faglige innholdet i undervisningen er utdatert og foreldet. Av en eller annen grunn, så er det slik at man i Yrkesfag litt for ofte opplever at læreren er utdannet i et helt annet fag enn det de underviser i. Oslo Håndverks- og Industriforening er i blant ute og besøker lærebedrifter og har kommet over flere eksempler på lærlinger som må avlæres det som er lært på skolen før lærebedriften kan starte opplæringen fra bunnen av.

Hospitering andre veien er også vesentlig for en god faglig undervisning. De forskjellige programområdene i VG 1, rommer mange fag. Design & Håndverk med nesten 50 fag, Bygg & Anlegg med 22 fag - en faglærer har som regel sin faglige kompetanse i ett fag. Dermed mangler den tidligere omtalte gode fagbakgrunn som er nødvendig for å kunne motivere og formidle kunnskap med tyngde, trygghet og entusiasme.

En faglærer med svennebrev i rørleggerfaget bør ikke undervise i tømrerfaget. Det kan sammenlignes med å sette en tysklærer til å undervise i fransk på vgs. Vi ber om forståelse og respekt for håndverksfagene. Hvert fag er unikt og har hver sin lange utdanning.

Oslo Håndverks- og Industriforening mener det er absolutt nødvendig med hospitering av instruktører fra næringslivet inn i skolen – eller aller helst at elevene får praksis ute i bedrifter. Dette siste kan være en krevende øvelse for utdanningsløp med mange elever eller for små fagene. Uansett om det første eller siste velges – er det en forutsetning at disse instruktørene lønnes på samme måte som lektor 2 ordningen (www.lektor2.no).

Endringer/tillegg til høringsnotatet

Vi ønsker at kravene til faglærerens kompetanse (på vgs) blir synliggjort under 2.4.1 Kompetansekrav for tilsetting og undervisning. Slik vi forstår departementets vurderinger er departementet opptatt av å vurdere om

yrkesfaglærerne trenger særskilte ordninger – og spesielt for den gruppen som i dag kan tilsettes uten krav til studiepoeng.

Følgende foreslås:

- Yrkesfaglærere skal ha fag- eller svennebrev og praksis i faget i minimum 3 år.
- Yrkesfagskompetanse er ferskvare og yrkesfaglærere skal derfor jevnlig hospitere i sitt fag. Minimum 2 dager årlig og minimum 2 uker sammenhengende hvert 5. år. Det ideelle hadde vært 2 uker sammenhengende hvert år, men vi ser at det kan bli en utfordring.
- Der hvor skolen mangler faglærere med kompetanse i faget, skal skolen hente inn instruktører fra næringslivet. Her er det viktig å påpeke at vi ser for oss en lignende ordning som lektor2 prosjektet (for realfagene) med utbetaling av lønn. De fleste driver små eller mellomstore bedrifter og har ikke råd til å miste inntekten – eller jobbe på dugnad for fagutdanningen.

Med vennlig hilsen
Oslo Håndverks- og Industriforening

Kristin Brandt